

C-320/24. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2024. április 30.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Corte suprema di cassazione (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. április 26.

Felperes:

CR

TP

Alperes:

Soledil Srl, „csődegyezsége irányuló eljárás alatt” [korábban Soledil SpA]

Az alapeljárás tárgya

Két fogyasztó és egy építési vállalkozás között egy 1998-ban kötött ingatlanadásvételi előszerződés nemteljesítés miatti megszüntetéséből következően a két fogyasztó által fizetendő kötbér számszerűsítése tárgyában folyamatban lévő jogvita. Az alapeljárás egy, a Corte di cassazione (semmitőszék, Olaszország) előtti eljárás, amelynek tárgyát a fellebbviteli bíróság által az első fellebbviteli határozatot hatályon kívül helyező korábbi ítélet alapján történő visszautalást követő eljárás végén, az ügy érdemében hozott ítélet jogszerűségének vizsgálata képezi. A magánszemélyek ezen alapeljárás keretében először hivatkoztak e kötbérikötés tisztességtelen jellegére és annak a fogyasztóvédelemre vonatkozó 93/13/EGK irányelv értelmében vett semmisségére/érvénytelenségére; az a kérdés vetődik tehát fel, hogy megkérdőjelezhető-e az eljárás során kifejezetten nem tárgyalt kérdésekben (például a jelen ügyben a tisztességtelen feltételek semmisségének vagy érvénytelenségének kérdésében) kialakuló hallgatólagos jogerő, tehát a Corte di

cassazione (semmitőszék) előtti új eljárás keretében vizsgálható-e hivatalból e semmisségi vagy érvénytelenségi kérdés.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikkén alapuló kérdés, amelynek tárgyát az képezi, hogy értelmezhető-e úgy a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv, hogy azzal ellentétes egy olyan nemzeti eljárásjogi szabályozás, amely megakadályozza a bíróságot abban, hogy hivatalból figyelembe vegye valamely tisztességtelen feltétel semmisségét/érvénytelenségét, amennyiben hallgatólagosan jogerő alakult ki egy, az ügy érdemében lefolytatott olyan korábbi jogszerűségi eljárásban, amelynek során az eljáró bíróság minden esetben feltételezte e feltétel érvényességét és alkalmazhatóságát, figyelembe véve azt is, hogy az érintett személyek ezen eljárás során soha nem hivatkoztak a szóban forgó semmisségre/érvénytelenségre.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét, hogy:

- a) azokkal ellentétes a nemzeti bírósági eljárás azon elveinek alkalmazása, amelyek értelmében a jogszerűségi eljárásban fel nem hozott vagy hivatkozott előkérdések – köztük a szerződés semmisségére vonatkozó előkérdések –, amelyek maguktól értetődően összeegyeztethetetlenek a semmisséget megállapító rendelkezés természetével, nem vizsgálhatók sem a visszautalást követő eljárásban, sem pedig abban a jogszerűségi eljárásban, amelyet a felek a kérdést előterjesztő bíróság ítélete ellen indítanak,
- b) a fogyasztóknak felróható teljes passzivitásra vonatkozó megfontolás tükrében ügyszintén, amennyiben a fogyasztók – a visszautalást követő eljárás végén előterjesztett felülvizsgálati kérelem kivételével – soha nem vitatták a tisztességtelen feltételek semmisségét/érvénytelenségét,
- c) különösen pedig a nyilvánvalóan túlzott mértékű, olyan kötbérikötés tisztességtelen jellegének megállapítását illetően, amely mérséklésének megfelelő szempontok szerinti módosítását (*quantum*) rendelte el az eljáró bíróság a jogszerűségi eljárás során többek között amiatt, hogy a fogyasztók (*an*) kizárólag a visszautalást követő eljárásban hozott határozatot követően hivatkoztak a feltétel tisztességtelen jellegére?

A hivatkozott uniós jog

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: 93/13 irányelv): különösen a 6. és 7. cikk

Az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta): 47. cikk

A Bíróság 2020. június 4-i Kancelaria Medius ítélete (C-495/29, EU:C:2020:431); 2022. május 17-i SPV Project 1503 és társai ítélete (C-693/19 és C-831/19, EU:C:2022:395); 2022. május 17-i Unicaja Banco ítélete (C-869-19, EU:C:2022:397); 2022. május 17-i Ibercaja Banco ítélet (C-600/19, ECLI:EU:C:2022:394); 2022. május 17-i Impuls Leasing Romania ítélete (C-725/19, EU:C:2022:396)

A hivatkozott nemzeti jog

A Codice civile (polgári törvénykönyv; a továbbiakban: cod. civ.) 1341. cikkének második bekezdése, amely kifejezetten előírja a szerződésből eredő jogok és kötelezettségek egyik felet terhelő jelentős egyenlőtlenségét előidéző feltételek kétszeres aláírását

A Codice civile – kifejezetten a 93/13 irányelv átültetése céljából a legge 6 febbraio 1996, n. 52 (1996. február 6-i 52. sz. törvény) által beiktatott – 1469-bis. cikke harmadik bekezdése 6) pontjának (jelenleg a decreto legislativo del 6 settembre 2005, n. 206 – Codice del consumo [a fogyasztóvédelmi törvénykönyvről szóló 2005. szeptember 6-i 206. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet {a továbbiakban: fogyasztóvédelmi törvénykönyv}] 33. cikkének) az 1998. szeptember 9-én (az alapeljárás tárgyát képező szerződés megkötésének napján) hatályos változata, amelynek értelmében vélelem szól többek között a nemteljesítés esetére nyilvánvalóan túlzott összeg megfizetéséről rendelkező feltételek tisztességtelen jellege mellett

A Codice civilenek a 52/1996. sz. törvénnyel beiktatott 1469-*quinquies*. cikke (jelenleg a fogyasztóvédelmi törvénykönyv 36. cikke) az 1998. szeptember 9-én hatályos változata, amelynek értelmében a tisztességtelen feltételek semmiség/érvénytelenek, és a kizárólag a fogyasztó javát szolgáló ezen érvénytelenséget a bíróság hivatalból figyelembe veheti

A Codice di procedura civile (polgári perrendtartás; a továbbiakban: cod. proc. civ.) 394. cikke és azt értelmező ítélkezési gyakorlat. E rendelkezés értelmében a visszautalást követő eljárás „zárt” eljárás, amely a Corte di cassazione (semmitőszék) által hatályon kívül helyezett határozat helyébe lépő új határozat meghozatalát szolgálja, és a felek nem terjeszthetik ki az eljárás tárgyát új kérelmek és kifogások, köztük a hivatalból figyelembe vehető olyan kérdések megfogalmazásával, amelyeket a Corte di cassazione (semmitőszék) nem vizsgált meg, és amelyek vonatkozásában hallgatóságos jogerő alakult ki (többek között: a

Corte di cassazione, Sezione 2 [semmitőszék 2. tanácsa] 2023. október 27-i 29879. sz. végzése; a Corte di cassazione, Sezione 6-3 [semmitőszék 6-3. tanácsa] 2022. szeptember 22-i 27736. sz. végzése; a Corte di cassazione, Sez. 6-5 [semmitőszék 6-5. tanácsa] 2018. október 18-i 26108. sz. végzése)

A Corte di cassazione (semmitőszék) állandó ítélkezési gyakorlata, amely szerint a Bíróság uniós jogot értelmező ítéleteiben meghatározott elvek *ius superveniensnek* minősülnek, és a nemzeti jogban azonnal alkalmazandók (többek között: a Corte di cassazione, sezione 5 (semmitőszék 5. tanácsa) 2023. május 25-i 14624. sz. és 2023. április 5-i 9375. sz. ítélete)

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

A. A választottbírósági ítélet, a Corte d'appello di Ancona (anconai fellebbviteli bíróság, Olaszország) előtti eljárás és az első felülvizsgálati kérelem

- 1 1998. szeptember 9-én CR és TP lakóingatlan adásvételére vonatkozó előszerződést kötött a Soledil társasággal. 72 869,16 euró előleget fizettek ki a Soledilnek, és birtokba vették az ingatlant, valamint azt a végleges szerződés megkötésére várva azonnal használni kezdték.
- 2 Az előszerződés olyan kötbérikötést tartalmazott, amellyel a felek előre meghatározták az egyik szerződő fél nemteljesítése esetén a másik félnek járó szolgáltatást (ún. „kötbér”), amelyet a kifizetett előlegek teljes összegében számszerűsítettek azzal, hogy fenntartották az esetlegesen ezt meghaladó kár megtérítéséhez való jogot.
- 3 A felek között jogvita alakult ki a végleges szerződés megkötésének elmaradása miatt, amelyet először az előszerződésben foglalt választottbírósági kikötés alapján joghatósággal rendelkező választottbírósági testület elé terjesztettek.
- 4 CR és TP ezt követően megtámadta a választottbírósági határozatot a Corte d'appello di Ancona (anconai fellebbviteli bíróság) előtt, amely 2009. március 28-i ítéletével többek között egy jogvesztő határidő be nem tartása miatt semmisnek nyilvánította azt. A Corte d'appello di Ancona (anconai fellebbviteli bíróság) tehát megállapította az előszerződés nemteljesítés miatti megszűnését, mivel CR és TP indokolatlanul tagadta meg a végleges szerződés megkötését és a fizetendő vételár fennmaradó részének kifizetését, ez utóbbiakat pedig az ingatlan visszaszolgáltatására kötelezte. A Soledil ugyanakkor arra kötelezte, hogy fizesse vissza a kapott előleget, így – a bíróság által ily módon mérsékelt kötbér jogcímén – kizárólag az ezen összeg után járó kamatokat tartsa vissza. Ezzel szemben a Soledilnek az ezt meghaladó károk megtérítése iránti kérelmét az ezekre vonatkozó bizonyíték hiányában elutasította.
- 5 A Soledil ezen ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet (első felülvizsgálati kérelem) nyújtott be, amelyben a kötbér jogalap nélküli mérséklésére és a kártérítési kérelem indokolatlan elutasítására hivatkozott. CR és TP kifogást emelt, és ezzel

egyidejűleg csatlakozó felülvizsgálati kérelmet is benyújtottak, amelyben vitatták, hogy a nemteljesítés nekik lett volna felróható.

- 6 A Corte di cassazione (semmtőszék) 2015. november 4-i ítéletével helyt adott a Soledil első felülvizsgálati jogalapjának, mivel úgy ítélte meg, hogy a kötbér csökkentett mértékben történő számszerűsítése céljából a Corte d'appello di Ancona (anconai fellebbviteli bíróság) által az alkalmazott szempontokat illetően előadott indokolás elégtelen. Ezzel szemben a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet elutasította, és megerősítette, hogy a nemteljesítést CP és TP terhére állapították meg. A Corte di cassazione (semmtőszék) ezért az elfogadott jogalap tekintetében hatályon kívül helyezte a megtámadott ítéletet, és visszautalta az ügyet a Corte d'appello di Bologna (bolognai fellebbviteli bíróság) elé annak érdekében, hogy az a Corte di cassazione (semmtőszék) iránymutatásának tiszteletben tartásával, a cod. proc. civ. 394. cikke alapján újból számszerűsítse a Soledil részére fizetendő kötbér összegét.

B. A Corte d'appello di Bologna (bolognai fellebbviteli bíróság) elé történő visszautalást követő eljárás és a második felülvizsgálati kérelem

- 7 A Soledil ezt követően a Corte d'appello di Bologna (bolognai fellebbviteli bíróság) előtt folytatta az eljárást, amelyben arra hivatkozott, hogy a Corte d'appello di Ancona (anconai fellebbviteli bíróság) a kötbér mérséklése során nem vette figyelembe a hitelező teljesítéshez fűződő érdekét, a szolgáltatások egyensúlyát, különösen pedig azt a 9 éves időszakot, amely alatt CR és TP az ingatlant birtokolta és használta, és a Soledil azt bevételszerzés céljából nem adhatta bérbe. A Soledil ezért azt kérte, hogy a Corte d'appello di Bologna (bolognai fellebbviteli bíróság) a kötbér mértékét az előszerződésben már előírt mértékben, azaz a 72 869,15 euró összegű előlegben erősítse meg, és ismerje el az ingatlan CR és TP általi jogellenes és elhúzódozó birtoklásából eredő, ezt meghaladó kárt; CR és TP pedig e kérelmek elutasítását kérte.
- 8 A Corte d'appello di Bologna (bolognai fellebbviteli bíróság) a visszautalást követő eljárás végén tett megállapításával a 2018. október 12-i ítéletében egyrészt 61 600,00 EUR összegben számszerűsítette a CR és TP által fizetendő kötbért, másrészt elutasította a Soledilnek az ezt meghaladó károk megtérítése iránti kérelmét többek között azon okokból, hogy: a) a visszautalást követő eljárás tárgya a kötbér alkalmazására és annak esetleges mérséklésére, valamint az esetlegesen azt meghaladó kár bizonyítására korlátozódott; b) nem volt vitatott és az eljárás során jogerő alakult ki arra vonatkozóan, hogy teljesültek azok a feltételek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a Soledil megkapja az előszerződésben megállapított kötbért; c) ez a kötbérikötés még az ingatlan éveken át tartó elfoglalásának és a hitelező ingatlan eladásához vagy bérbeadásához fűződő érdekének figyelembevételére esetén is túlzott mértékű volt; d) CR és TP megfizette a megállapodás szerinti előleget, a Soledil pedig időközben kamatbevételekre tehetett szert ezen összeg után, vagy megtakaríthatta az ennek hiányában kölcsönként igényelhető összeg utáni kamatráfordításokat; e) a d) pontra tekintettel méltányos volt havi 550,00 EUR (a jogvitában részt vevő

két fél által megjelölt bérleti díjakhoz képest közepes) bérleti díjat alapul venni összesen 61 600,00 EUR, kamatot és újraértékelési különbözetet nem tartalmazó összegben; f) a Soledil nem bizonyította, hogy ezt meghaladó kár érte volna őt.

c) Az alapeljárás (a Corte d'appello di Bologna [bolognai fellebbviteli bíróság] visszautalást követő eljárást lezáró ítélete ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelem)

- 9 CR és TP ezen ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Corte di cassazione (semmitőszék) elé (második felülvizsgálati kérelem), és ezen alapeljárás keretében vetődött fel a Bíróságnak a 93/13 irányelv értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatala szükségessége.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 10 CR és TP (a továbbiakban úgy is mint: felperesek) e felülvizsgálati kérelemben első alkalommal hivatkoznak egy új jogalapra, vagyis arra, hogy az adásvételi előszerződés fogyasztó és eladó vagy szolgáltató közötti szerződésnek minősül, és a szóban forgó kötbérikötés tisztességtelen jellegű, mivel kártérítés jogcímén nyilvánvalóan túlzott pénzösszeg megfizetéséről rendelkezik. Ilyenként kifejezetten a fogyasztók általi kétszeres aláírás tárgyát kellett volna képeznie, és ennek hiányában azt – adott esetben hivatalból – semmisnek/érvénytelennek kell nyilvánítani a cod.civ. – 1469-*quinquies*. cikkével összefüggésben értelmezett – 1341. cikke második bekezdésének és 1469-*bis*. cikke harmadik bekezdése 6) pontjának a szerződéskötés időpontjában hatályos változata alapján.
- 11 A Corte d'appello di Bologna (bolognai fellebbviteli bíróság) tehát tévesen nem vette hivatalból figyelembe e kikötés semmisségét. A felperesek e tekintetben úgy vélik, hogy a semmisség kérdésének hivatalból történő figyelembevételét nem zárja ki a Corte di cassazione (semmitőszék) első ítéletét követően kialakult hallgatólagos jogerő, mivel a fogyasztók védelmének mindenképpen elsőbbséget kell élveznie.
- 12 A felperesek másodlagosan – arra az esetre, ha a Corte di cassazione (semmitőszék) nem adna helyt ennek a jogalapnak – arra hivatkoznak, hogy az ügy érdemében eljáró bíróság tévesen és ellentmondásos indokolással számszerűsítette az általuk fizetendő kötbért.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 13 Mindenekelőtt a Corte di cassazione (semmitőszék) azon ítélkezési gyakorlatára emlékeztet, amely szerint a fogyasztóvédelmi szabályozást kell alkalmazni az ingatlanadásvételi előszerződésre, amennyiben az – mint a jelen ügyben is – az eladó vagy szolgáltató és az esetleges szakmai tevékenység végzésétől eltérő célból eljáró magánszemélyek között jön létre (többek között a Corte di

cassazione, Sezione 6-2 [semmitőszék, 6-2. tanács] 2021. január 14-i 497. sz. végzése).

- 14 A Corte di cassazione (semmitőszék) e tekintetben előrebocsátja, hogy a foglalók, a kötbérikötések és más hasonló feltételek – amelyek révén a felek megszüntetés vagy a teljesítés elmaradása esetére a másik félnek járó kártérítés összegéről előre megállapodnak – önmagukban nem tisztességtelen jellegűek, mivel nem tartoznak a cod. civ. 1341. cikkében foglalt feltételek közé, ezért nem igénylik a fogyasztó kifejezett jóváhagyását. A 93/13 irányelv átültetése céljából az 52/1996. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet által a cod. civ. 1469-*bis*. és 1469-*quinqües*. cikkében bevezetett – a szerződés megkötésének időpontjában hatályos – szabályozás alapján vélelem szól az olyan feltételek tisztességtelen jellege mellett, amelyek nemteljesítés esetére nyilvánvalóan túlzott összeg megfizetését írják elő. E tisztességtelen jelleg szankcióját maguknak a feltételeknek kizárólag a fogyasztó javát szolgáló semmissége/érvénytelensége képezi, amelyet az említett 1469-*quinqües*. cikk értelmében „a bíróság hivatalból figyelembe vehet”.
- 15 Olyan új jogalapról van azonban szó, amelyet a felperesek csak a visszautalást követő eljárás után utolsóként benyújtott második felülvizsgálati kérelemben hoztak fel, és amely mindenekelőtt ellentétes a szóban forgó kötbérikötés érvényességét és alkalmazhatóságát illetően kialakult hallgatólagos jogerővel. Ugyanis:
- a) egyrészt a Corte di cassazione (semmitőszék) által az első ítéletben elfogadott, a túlzott mértékű kötbérikötés mérsékléséről szóló határozat logikai és jogi szempontból szükségképpen feltételezi a szerződés felperesek általi nemteljesítése miatti megszűnésének megállapítása következtében alkalmazandóvá váló e feltétel érvényességét és alkalmazhatóságát,
- b) másrészt az eljárás korábbi fokain a felperesek egyetlen, a kötbérikötés semmisségére/érvénytelenségére vonatkozó kifogást sem hoztak fel.
- 16 A Corte di cassazione (semmitőszék) e tekintetben emlékeztet arra, hogy a visszautalást követő eljárás „zárt” eljárás, amelynek a Corte di cassazione (semmitőszék) által hatályon kívül helyezett határozat helyébe lépő új határozat meghozatalát szolgálja. Az e cikkekre vonatkozó ítélkezési gyakorlatban megállapítást nyert, hogy nem csak az kizárt a felek számára, hogy új kérelmek megfogalmazásával terjesszék ki az eljárás tárgyát, hanem a Corte di cassazione (semmitőszék) első ítélete okán kialakult hallgatólagos jogerőből eredő kizárások is szerepet kapnak, így a hivatalból figyelembe vehető kérdések és – noha azokat kifejezetten nem tárgyalták meg – egy másik kérdés megválaszolása által kifejezetten meghaladottnak bizonyuló kérdések sem hozhatók fel vagy vizsgálhatók meg (lásd ebben az értelemben: a Corte di cassazione, Sezione 2 [semmitőszék 2. tanácsa] 2023. október 27-i 29879. sz. végzése; Corte di cassazione, Sezione 6-3 [semmitőszék 6-3. tanácsa] 2022. szeptember 22-i

27736. sz. végzése; a Corte di cassazione, Sezione 6-5 [semmitőszék 6-5. tanácsa] 2018. október 18-i 26108. sz. végzése).

- 17 A Corte di cassazione (semmitőszék) ezzel összefüggésben hozzáteszi, hogy a jelen ügyben a kikötés esetleges semmisségének/érvénytelenségének hivatalból történő figyelembevételére vonatkozó hatáskör már kimerült, mivel a Corte di cassazione (semmitőszék) korábban volt lehetősége e semmisség hivatalból történő megállapítására, mivel azonban úgy döntött, hogy kizárólag a kötbér mérséklésének a fellebbviteli bíróság általi indokolását semmisíti meg, szükségszerűen feltételezte e feltétel (*an*) érvényességét és alkalmazhatóságát, következésképpen a visszautalást követő eljárást a kötbér (*quantum*) számszerűsítésére korlátozta.
- 18 A Corte di cassazione (semmitőszék) mindazonáltal emlékeztet arra az állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint a Bíróság uniós jogot értelmező ítéleteiben meghatározott elvek *ius superveniens* joghatásával járnak, és a nemzeti jogban azonnal – következésképpen a Corte di cassazione (semmitőszék) hatályon kívül helyező ítéletét követően az ügy érdemében eljáró bíróság elé történő visszautalást követő eljárásban is, mindazonáltal kizárólag a már létrejött jogviszonyok keretein belül – alkalmazandók (lásd ebben az értelemben többek között: a Corte di cassazione, sezione 5 [semmitőszék 5. tanácsa] 2023. május 25-i 14624. sz. ítélete és 2023. április 5-i 9375. sz. ítélete). A Corte di cassazione (semmitőszék) ezenkívül – éppen a fogyasztó védelmét szolgáló semmisséget illetően – megállapította, hogy az eladók vagy szolgáltatók és a fogyasztók közötti szerződésekben szereplő tisztességtelen feltételekkel kapcsolatban a Bíróság által adott iránymutatás alátámasztja, hogy a bíróság jogosult és köteles hivatalból figyelembe venni a semmisséget, amely elengedhetetlen a visszaéléseknek a gyengébb szerződő felek (fogyasztók, megtakarítók, befektetők) kárára történő elkövetésétől való visszatartáshoz és a piac megfelelő működéséhez (a Corte di cassazione, Sezioni Unite [semmitőszék egyesített tanácsa] 2014. december 12-i 26242. sz. ítélete).
- 19 A Corte di cassazione (semmitőszék) ezért arra keresi a választ, hogy a jogerő tiszteletben tartására kötelező nemzeti eljárási rendelkezések ellenére köteles-e hivatalból figyelembe venni a szóban forgó kötbérikötés semmisségét/érvénytelenségét, mivel az e területre vonatkozó uniós jogot végrehajtó fogyasztóvédelmi szabályozásról van szó.
- 20 A Corte di cassazione (semmitőszék) kiemeli, hogy a Bíróság a közelmúltban határozott a 93/13 irányelvnek bizonyos tagállamok (Spanyolország, Románia és Olaszország) egyes olyan eljárási szabályaival való összeegyeztethetőségéről, amelyek már jogerőre emelkedett határozatok esetén megakadályozzák a végrehajtási eljárásban eljáró bíróságot (vagy a fellebbviteli bíróságot) abban, hogy hivatalból vizsgálja a jogerős határozat tárgyát képező, fogyasztó és eladó vagy szolgáltató között létrejött szerződésekben foglalt feltételek tisztességtelen jellegét. A Bíróság nagytanácsának 2022. május 17-i SPV Project 1503 és társai ítéletéről (C-693/19 és C-831/19, EU:C:2022:395), 2022. május 17-i Unicaja

Banco ítéletéről (C-869-19, EU:C:2022:397), 2022. május 17-i Ibercaja Banco ítéletéről (C-600/19, ECLI:EU:C:2022:394) és 2022. május 17-i Impuls Leasing Romania ítéletéről (C-725/19, EU:C:2022:396) van szó.

Megjegyzendő, hogy a Bíróság az olasz jogrendet illetően megállapította, hogy a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével és 7. cikkének (1) bekezdésével ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy amennyiben a valamely bíróság által valamely jogosult kérelmére kibocsátott fizetési meghagyással szemben az adós nem élt ellentmondással, a végrehajtási eljárásban eljáró bíróság utólag nem vizsgálhatja azon szerződési feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegét, amelyek az említett meghagyás alapjául szolgáltak, amiatt, hogy az a jogerő, amelyre e meghagyás szert tett, közvetetten kiterjed a feltételek érvényességére is (SPV Project 1503 és társai ítélet, C-693/19 és C-831/19).

A Bíróság a felek eljárási magatartásának figyelembevételét illetően a spanyol jogrendre vonatkozó ítéletében megállapította, hogy a 93/13/EGK irányelv e rendelkezéseivel ellentétes az olyan szabályozás, amelynek értelmében a tisztességtelennek minősített feltétel alapján a fogyasztó által jogalap nélkül kifizetett összegek visszatérítését időben korlátozó ítélet elleni fellebbezés tárgyában eljáró nemzeti bíróság nem észlelhet hivatalból e rendelkezés megsértésén alapuló jogalapot, és nem rendelheti el ezen összegek teljes visszatérítését, amennyiben nem az érintett fogyasztó teljes passzivitásának tudható be ezen időbeli korlátozás e fogyasztó általi vitatásának hiánya (Unicaja Banco ítélet, C-869/19, EU:C:2016:19).

- 21 A Corte di cassazione (semmtörvényszék) hozzáteszi, hogy ez az ítélkezési gyakorlat összhangban áll azzal, amit a Bíróság a fogyasztóvédelem tényleges érvényesülésének a 93/13 irányelv és a Charta 47. cikke értelmében vett elvével kapcsolatban már megállapított, és amely rendelkezésekkel ellentétes egy nemzeti rendelkezés olyan értelmezése, amely megakadályozza, hogy az eladó vagy szolgáltató által egy fogyasztóval szemben indított és ezen irányelv hatálya alá tartozó kereset tárgyában eljáró bíróság, amely a tárgyalásra beidézett fogyasztó meg nem jelenése folytán mulasztási ítéletet hoz, elrendelje az eladó vagy szolgáltató kérelmének alapját képező szerződési feltételek tisztességtelen jellegének hivatalból történő értékeléséhez szükséges bizonyításfelvételt, amennyiben e bíróság kételyeket táplál e feltételeknek az említett irányelv értelmében vett tisztességtelen jellegével kapcsolatban (2020. június 4-i Kancelaria Medius ítélet, C-495/29, EU:C:2020:431).
- 22 A fentiekben összefoglalt indokok alapján a Corte di cassazione (semmtörvényszék) az eljárást felfüggeszti, és arra vár választ a Bíróságtól, hogy értelmezhető-e úgy a 93/13 irányelv, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti eljárásjogi szabályozás, amely megakadályozza a bíróságot abban, hogy hivatalból figyelembe vegye valamely tisztességtelen feltétel semmisségét/érvénytelenségét abban az esetben, ha e feltétel érvényességének és alkalmazhatóságának az eljárás egésze során történő feltételezése alapján mind az ügy érdemében folytatott, mind pedig a jogszerűségi eljárásban hallgatólagos jogerő alakult ki, figyelembe véve azt is,

hogy az érintett személyek ezen eljárás során soha nem hivatkoztak e feltétel semmisségére/érvénytelenségére.

MUNKADOKUMENTUM